

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 12.06.2015

Αριθ. Πρωτ. Γ/ΕΞ/3414/12.06.2015

Α Π Ο Φ Α Σ Η Α Ρ . 64/ 2015

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση την 28-04-2015 και ώρα 10.00, σε συνέχεια των από 31-03-2015, 24-03-2015, 10-02-2015, 20-01-2015 και 30-09-2014 συνεδριάσεων και εξ αναβολής των από 25-06-2014 και 16-12-2014 συνεδριάσεων, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Πρόεδρος Π. Χριστόφορος και τα τακτικά μέλη της Αρχής Λ. Κοτσαλής, Α.-Ι. Μεταξάς, Δ. Μπριόλας, Α. Συμβώνης, Κ. Χριστοδούλου, ως εισηγητής, και Π. Τσαντίλας. Στη συνεδρίαση, χωρίς δικαίωμα ψήφου, παρέστη, με εντολή του Προέδρου, η Κ. Λωσταράκου, ειδικός επιστήμονας – ελεγκτής, ως βοηθός εισηγητής, η οποία αποχώρησε μετά τη συζήτηση και πριν τη διάσκεψη και λήψη της απόφασης, και η Ε. Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας. Ως βοηθοί εισηγητές είχαν οριστεί και οι Γ. Ρουσόπουλος και Θ. Τουτζιαράκη, οι οποίοι λόγω κωλύματος δεν παρέστησαν στη συνεδρίαση αυτή.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (εφεξής «Αρχή») πραγματοποίησε στις 19-03-2013, 03-04-2013 και 25-07-2013 επιτόπιο έλεγχο στην εταιρεία «ICAP GROUP ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ» (εφεξής «ICAP» ή «υπεύθυνος επεξεργασίας») αναφορικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων που επεξεργάζεται η εν λόγω εταιρεία για τον σκοπό του ελέγχου της πιστοληπτικής ικανότητας επιχειρήσεων. Ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις του υπεύθυνου επεξεργασίας, Ελ Βενιζέλου 2, 17676,

Καλλιθέα, από τους υπαλλήλους του Τμήματος Ελεγκτών της Γραμματείας της Αρχής Κυριακή Λωσταράκου, Αθηνά Μπούρκα, Γεώργιο Ρουσόπουλο και Θεοδώρα Τουτζιαράκη (εφεξής «ομάδα ελέγχου»), μετά από την με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1979/15-03-2013 εντολή του Προέδρου της Αρχής.

Ενώ ήταν σε εξέλιξη η επεξεργασία των πειστηρίων του ανωτέρω ελέγχου, η ομάδα ελέγχου απέστειλε, προκειμένου να δοθούν επιπλέον διευκρινίσεις, το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/4982/24-07-2013 έγγραφο στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. – Τραπεζικά Συστήματα Πληροφοριών (εφεξής ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ) ζητώντας τις εξής πληροφορίες για είκοσι τρεις κωδικούς χρήστη με πρόσβαση στις εφαρμογές της εν λόγω εταιρείας που βρέθηκε να χρησιμοποιούνται από την ICAP. Συγκεκριμένα: α) Τα πλήρη στοιχεία των χρηστών στους οποίους έχουν αποδοθεί οι κωδικοί και τυχόν ιστορικό αλλαγών. β) Τις ημερομηνίες ενεργοποίησης και τα αντίστοιχα αιτήματα για την ενεργοποίηση των κωδικών. γ) Τα αποδοθέντα δικαιώματα πρόσβασης για τους κωδικούς από την ημερομηνία ενεργοποίησής τους έως και σήμερα. δ) Στατιστικά στοιχεία για τον αριθμό των καταγεγραμμένων προσβάσεων που έχουν πραγματοποιηθεί από τους κωδικούς αυτούς για το χρονικό διάστημα από την αρχή του έτους έως και την ημέρα του εγγράφου. Τα στοιχεία ζητήθηκε να είναι ομαδοποιημένα ανά μήνα και ανά διαθέσιμη ενέργεια. Η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ απάντησε με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5639/03-09-2013 υπόμνημά της.

Κατόπιν της απάντησης αυτής και των έως τότε ευρημάτων (ιδίως την από 27.12.2010 σύμβαση, αντικείμενο της οποίας είναι η κατ' εντολή και για λογαριασμό της Alpha Bank επεξεργασία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς συγκεκριμένων πελατών ή υποψήφιων πελατών της από την ICAP), η ομάδα ελέγχου απέστειλε το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2043-1/15-10-2013 έγγραφο προς την Alpha Bank Α.Ε. (Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης) ζητώντας διευκρινίσεις και στοιχεία ως εξής: α) Να χορηγηθούν αντίγραφα καταλόγου πελατών ή/και υποψήφιων πελατών της Alpha Bank για τους οποίους ζητήθηκε από την ICAP να αντλήσει στοιχεία από τα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. σύμφωνα με το άρθρο 6 της προαναφερθείσας σύμβασης. Να αναφερθούν οι ακριβείς πληροφορίες που στέλνει η Alpha Bank στην ICAP για τη διενέργεια της εν λόγω επεξεργασίας και να περιγραφεί η διαδικασία σύμφωνα με την οποία χορηγούνται στην τελευταία τα απαιτούμενα στοιχεία. β) Με ποιο τρόπο εξασφαλίζεται η συγκατάθεση των υποκειμένων για την πρόσβαση της ICAP στο Σύστημα Συγκέντρωσης Χορηγήσεων (ΣΣΧ) της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. γ) Δεδομένου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 5.2 της προαναφερθείσας σύμβασης, η ICAP έχει αναλάβει την «αποτύπωση σε ηλεκτρονικό αρχείο των αποτελεσμάτων των ελέγχων, που προκύπτουν από το σύστημα της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, για τις αιτήσεις πιστοδοτήσεων», να σταλούν στην Αρχή αντίγραφα όλων των σχετικών ηλεκτρονικών αρχείων που της έχει χορηγήσει η ICAP και αντίγραφα αιτήσεων πελατών

που αιτούνται πιστοδοτήσεις και των οποίων τα στοιχεία έχει χορηγήσει στην ICAP. δ) Δεδομένου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2.3 της προαναφερθείσας σύμβασης, η συνεργασία με την ICAP είχε ξεκινήσει από το έτος 2006, να στείλει αντίγραφο της από 19.12.2006 σύμβασής της με την ICAP, καθώς και της από 15.04.2010 πρόσθετης πράξης αυτής. Η Alpha Bank απάντησε με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7234/14-11-2013 έγγραφό της.

Στη συνέχεια, η ομάδα ελέγχου μελέτησε τα Πρακτικά, πραγματοποίησε ανάλυση των ψηφιακών πειστηρίων που συλλέχθηκαν κατά τον έλεγχο και υπέβαλε στην Αρχή το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3711/12-06-2014 Πόρισμα, το οποίο συνοδεύεται από τρία παραρτήματα: α) Το Παράρτημα Α όπου παρατίθεται αντίγραφο των πρακτικών ελέγχου με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3096/30-04-2013, β) το Παράρτημα Β, με τα αποτελέσματα της ανάλυσης των πειστηρίων, και γ) το Παράρτημα Γ, όπου περιγράφονται αποτελέσματα εξέτασης στοιχείων του πορίσματος. Τα Παραρτήματα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του Πορίσματος. Συνοπτικά, στο Πόρισμα της ομάδας ελέγχου καταγράφονται, μεταξύ άλλων, τα εξής ευρήματα σε σχέση με την ICAP:

- Εύρημα 1: Πρόσβαση της ICAP σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τηρούνται από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.. Καταχώριση και επεξεργασία αυτών χωρίς κάποια μορφή διαχωρισμού. Χρήση των δεδομένων για σκοπούς άλλους από τη σύμβαση με την Alpha Bank.
- Εύρημα 2: Μη διαφοροποίηση της πρόσβασης πληροφοριών του Συστήματος Αθέτησης Υποχρεώσεων (ΣΑΥ), Συστήματος Υποθηκών-Προσημειώσεων(ΣΥΠ) και του Συστήματος Συγκέντρωσης Χορηγήσεων (ΣΣΧ) (Ευθύνη της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.).

[...]

Ακολούθως, οι εταιρείες ICAP, ALPHA BANK και ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. κλήθηκαν νομίμως σε ακρόαση κατά τη συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον της Αρχής στις 25-06-2014 με τις υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3722/13-06-2014, Γ/ΕΞ/3721/13-06-2014 και Γ/ΕΞ/3723/13-06-2014 κλήσεις, αντίστοιχα. Ωστόσο, οι εταιρείες ICAP και ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. ζήτησαν και έλαβαν αναβολή για τη συζήτηση της υπόθεσης με τα υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3819/17-06-2014 και Γ/ΕΙΣ/3970/24-06-2014 αιτήματα αναβολής, αντίστοιχα. Ως εκ τούτου, οι εταιρείες ICAP, ALPHA BANK και ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. κλήθηκαν εκ νέου κατά τη συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον της Αρχής στις 30-09-2014 με τις υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3711-1/17-09-2014, Γ/ΕΞ/3711-2/17-09-2014 και Γ/ΕΞ/3711-3/17-09-2014 κλήσεις, αντίστοιχα, και παρέστησαν. Κατά τη συνεδρίαση, οι κληθείσες εξέθεσαν προφορικά τις απόψεις τους, τις οποίες ανέπτυξαν κατόπιν διεξοδικώς με σχετικά υπομνήματά τους (βλ. υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6197/14-10-2014, Γ/ΕΙΣ/6214/14-10-2014 και

Γ/ΕΙΣ/6244/15-10-2014 υπομνήματα της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε., της ICAP και της ALPHA BANK αντίστοιχα).

Στη συνέχεια, με σκοπό τη διερεύνηση της φύσης της συνεργασίας των εταιρειών ICAP και ALPHA BANK ζητήθηκαν συμπληρωματικά στοιχεία από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. και την ALPHA BANK με τα υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/6680/04-11-2014 και Γ/ΕΞ/6679/04-11-2014 έγγραφα της Αρχής, αντίστοιχα. Η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. απάντησε με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7089/20-11-2014 έγγραφό της, ενώ η ALPHA BANK απάντησε καθυστερημένα με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7849/12-12-2014 έγγραφό της. Συγκεκριμένα, ζητήθηκαν από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. αναλυτικά στοιχεία των προσβάσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά το μήνα Μάρτιο του έτους 2013 σε δεδομένα Οικονομικών Μονάδων της Τειρεσίας Α.Ε. από όλους τους λογαριασμούς που είχαν αποδοθεί στην Alpha Bank και χρησιμοποιήθηκαν από την εταιρεία ICAP. Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει πρόσβαση σε στοιχεία τόσο του συστήματος ΣΑΥ/ΣΥΠ όσο και του συστήματος ΣΣΧ. Συγκεκριμένα, σε σύνολο 11.190 προσβάσεων σε στοιχεία φυσικών προσώπων έγινε πρόσβαση σε στοιχεία ΣΣΧ σε 6.322 περιπτώσεις.

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τις διευκρινίσεις των βοηθών εισηγητών, οι οποίοι στη συνέχεια αποχώρησαν, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Στο άρθρο 2 στοιχ. α', γ', ζ', η' και ι' του ν. 2472/1997, όπως ισχύει, ορίζονται οι έννοιες των «απλών» δεδομένων, του υποκειμένου αυτών, του υπεύθυνου επεξεργασίας, του εκτελούντος την επεξεργασία και του αποδέκτη αντίστοιχα. Ακολούθως, στο άρθρο 4 του ίδιου νόμου ορίζονται οι βασικές αρχές της επεξεργασίας, ενώ στο άρθρο 5 του ίδιου νόμου ορίζονται οι επιμέρους προϋποθέσεις για τη νομιμότητά της. Περαιτέρω, στο άρθρο 6 του ίδιου νόμου προβλέπεται η υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας να γνωστοποιήσει εγγράφως στην Αρχή τη σύσταση και λειτουργία αρχείου ή την έναρξη της επεξεργασίας, καθώς και κάθε μεταβολή των στοιχείων που αναφέρονται στην παρ. 2 εδαφ. α-η του ίδιου άρθρου χωρίς καθυστέρηση. Επιπρόσθετα, στο άρθρο 10 του ίδιου νόμου ορίζονται οι υποχρεώσεις του υπεύθυνου επεξεργασίας και του εκτελούντος την επεξεργασία σχετικά με το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας, από όπου προκύπτει

ρητά ότι ουσιώδες στοιχείο της νόμιμης επεξεργασίας είναι η λήψη των κατάλληλων μέτρων ασφάλειας και ο έλεγχος αυτών από τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Τα μέτρα ασφάλειας πρέπει α) να διασφαλίζουν ότι τα δεδομένα χρησιμοποιούνται μόνον για τον εκάστοτε επιδιωκόμενο σκοπό και β) να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφαλείας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων που είναι αντικείμενο της επεξεργασίας.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 40 παρ. 2 του ν. 3259/2004 για τα αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς, όπως τροποποιήθηκε βάσει του άρθρου 70 του ν. 3746/2009 και του άρθρου 4 του ν. 3816/2010: «2. *Επιτρέπεται στα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα η διαβίβαση προς καταχώριση δεδομένων επί των εκάστοτε ανεξόφλητων υπολοίπων δανείων ή και πιστώσεων, περιλαμβανομένων και των υφιστάμενων, που χορηγούν σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων, σε αρχείο δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς που λειτουργεί νόμιμα, χάριν αυτών, χωρίς την προϋπόθεση του άρθρου 5 παρ. 1 του ν. 2472/1997 (ΦΕΚ 50 Α΄). Η πρόσβαση των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων στα ως άνω δεδομένα επιτρέπεται μόνο κατά τους όρους και προϋποθέσεις του ν. 2472/1997, όπως εκάστοτε ισχύει και εφαρμόζεται. [...]*». Συνεπώς, η πρόσβαση των τραπεζών στα δεδομένα του Συστήματος Συγκέντρωσης Χορηγήσεων (εφεξής «ΣΣΧ» - λευκή λίστα) της ΤΕΙΠΕΣΙΑΣ Α.Ε. επιτρέπεται μόνο με τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1 σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρθρου 40 του ν. 3259/2004 παρ. 2 εδ. β΄, όπως ισχύει.

3. Με τις κανονιστικές αποφάσεις 24/2004 και 25/2004, η Αρχή όρισε τις προϋποθέσεις τήρησης αρχείου από την ΤΕΙΠΕΣΙΑΣ Α.Ε. Σκοπός τήρησης και λειτουργίας του εν λόγω αρχείου είναι «η ελαχιστοποίηση των κινδύνων από τη σύναψη πιστωτικών συμβάσεων με αφερέγγυους πελάτες και εν γένει από τη δημιουργία επισφαλών απαιτήσεων και τελικά η προστασία της εμπορικής πίστης και η εξυγίανση των οικονομικών συναλλαγών», ενώ η σχετική επεξεργασία επιτρέπεται ως επεξεργασία απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του υπέρτερου έννομου συμφέροντος του υπεύθυνου επεξεργασίας και των νομίμων αποδεκτών των δεδομένων, δηλαδή, κατά κύριο λόγο, των μοναδικών μετόχων του τραπεζικών ιδρυμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε΄ του ν. 2472/1997 (βλ. παρ. 1 της απόφασης 24/2004). Συνεπώς, η πρόσβαση των τραπεζών στα δεδομένα του Συστήματος Αθέτησης Υποχρεώσεων & Συστήματος Υποθηκών – Προσημειώσεων (εφεξής «ΣΑΥ/ΣΥΠ» - μαύρη λίστα) επιτρέπεται χωρίς συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, ως επεξεργασία απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του ως άνω υπέρτερου έννομου συμφέροντος τους, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε΄ του ν. 2472/1997 σε συνδυασμό με τις Κανονιστικές Αποφάσεις 24/2004 και 25/2004 της Αρχής. Επισημαίνεται δε ότι, σύμφωνα με την

παρ. 4 της απόφασης 24/2004, «Αποδέκτες των δεδομένων, σύμφωνα με τον σκοπό της επεξεργασίας, δικαιολογείται να είναι μόνο οι τράπεζες, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και οι εταιρείες διαχείρισης πιστωτικών καρτών, καθώς και φορείς του δημόσιου τομέα, όχι τρίτοι μετέχοντες στις οικονομικές συναλλαγές και ακόμη λιγότερο μη μετέχοντες. Επισημαίνεται δε στην αυτή απόφαση ότι ήδη η «Τειρεσίας Α.Ε.» γνωστοποίησε στην Αρχή, ότι το Δ.Σ. της αποφάσισε να περιορίσει μόνο στους παραπάνω νομιμοποιούμενους, κατά τον σκοπό της επεξεργασίας, αποδέκτες τη διακίνηση των δεδομένων. Είναι αυτονόητο ότι μόνον οι παραπάνω αποδέκτες προσωπικών δεδομένων έχουν το δικαίωμα χρησιμοποίησης τους. Η περαιτέρω επεξεργασία τους (διαβίβαση σε τρίτους κ.λ.π.) από αυτούς είναι απολύτως απαγορευτική.». Σύμφωνα με τα ανωτέρω και τις σχετικές ενημερώσεις της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. στα υποκείμενα των δεδομένων (βλ., ενδεικτικά, έντυπο με τίτλο «Ωφέλεια και Αναγκαιότητα Αρχείων ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ», Μάρτιος 2009, καθώς και την από 30-11-2008 ενημέρωση δια του τύπου στην εφημερίδα «ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ»), οι νόμιμοι αποδέκτες του αρχείου της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. μπορούν να διακριθούν σε τρεις κατηγορίες (βλ. παρ. 4 της απόφασης 24/2004 και παρ. Β΄ της απόφασης 25/2004):

α) χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (όπως τράπεζες, εταιρίες έκδοσης/διαχείρισης καρτών, εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης - leasing, εταιρίες πρακτόρευσης επιχειρηματικών απαιτήσεων - factoring),

β) φορείς του Δημοσίου (όπως η Επιτροπή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και η Τράπεζα της Ελλάδος) και

γ) νομικά πρόσωπα που παρέχουν πίστη και ελέγχονται από την ΤτΕ ή από άλλες κεντρικές τράπεζες κατά τους όρους της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ (σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων) και του ν. 3601/2007 (Ανάληψη και άσκηση δραστηριοτήτων από τα πιστωτικά ιδρύματα, επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και λοιπές διατάξεις).

4. Αναφορικά με το πρώτο εύρημα του προαναφερθέντος πορίσματος [Εύρημα 1: Πρόσβαση της ελεγχόμενης σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τηρούνται από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.. Καταχώριση και επεξεργασία αυτών χωρίς κάποια μορφή διαχωρισμού. Χρήση των δεδομένων για σκοπούς άλλους από τη σύμβαση με την Alpha Bank.], διαπιστώνονται τα ακόλουθα: Οι υπάλληλοι της ICAP είχαν πρόσβαση στην ηλεκτρονική εφαρμογή της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών ετών (2011 έως και τέλος του 2013, οπότε και διακόπηκε η πρόσβαση). Η πρόσβαση γινόταν με χρήση συγκεκριμένων κωδικών που έχουν εκδοθεί από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. για την ALPHA BANK και αποδοθεί από την ALPHA BANK στην ICAP. Ειδικότερα:

- α) Οι χειριστές της ICAP είχαν δικαιώματα για πλήρη πρόσβαση σε στοιχεία αναζήτησης οικονομικών μονάδων που περιλαμβάνουν και φυσικά πρόσωπα. Η πρόσβαση περιορίστηκε μετά την ημερομηνία του επιτόπιου ελέγχου με αίτημα της Alpha Bank προς την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. την 04-07-2013, οπότε και ζητήθηκε η διακοπή της πρόσβασης των χρηστών της ICAP στις υπηρεσίες ΚΡΙΣ-ΟΜ (ενημέρωση αλλαγών στοιχείων αθέτησης υποχρεώσεων) και στις πληροφορίες του Συστήματος Συγκέντρωσης Χορηγήσεων (ΣΣΧ – λευκή λίστα). Το αίτημα ικανοποιήθηκε λίγες μέρες αργότερα (05-07-2013 και 17-07-2013 αντίστοιχα). Οι χρήστες της ICAP αξιοποίησαν την πρόσβαση στο σύστημα ΣΣΧ. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία που απέστειλε στην Αρχή η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. με το υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7089/20-11-2014 έγγραφό της, σε διάστημα ενός μήνα (το Μάρτιο του 2013), οι χρήστες της ICAP σε σύνολο 11.190 προσβάσεων σε στοιχεία φυσικών προσώπων προσπέλασαν στοιχεία ΣΣΧ σε 6.322 περιπτώσεις.
- β) Ο αριθμός των μοναδικών προσβάσεων των χρηστών της ICAP στο σύστημα της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. είναι ιδιαίτερα μεγαλύτερος (και εξαιρετικά δυσανάλογος) σε σχέση με τον αριθμό των πελατών της ALPHA BANK, για τους οποίους η Τράπεζα ζήτησε και έλαβε υπηρεσίες από την ICAP (βλ. στοιχεία που απέστειλαν στην Αρχή η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ και η ALPHA BANK με τα υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5639/03-09-2013 και Γ/ΕΙΣ/7234/14-11-2013 έγγραφα τους, αντίστοιχα). Οι προσβάσεις των χρηστών της ICAP είναι τόσο πολλές που σε κάποιες περιπτώσεις ένας μόνο χρήστης σε ένα μήνα προσπελαύνει περισσότερα στοιχεία οικονομικών μονάδων από όσα στοιχεία ανταλλάσει η ICAP με την ALPHA BANK σε ένα έτος. Επίσης, ενδεικτικό είναι ότι ο μέσος όρος του αριθμού των μοναδικών προσβάσεων των χρηστών της ICAP είναι 18.363 προσβάσεις ανά μήνα, ενώ, η ALPHA BANK έχει ζητήσει από την ICAP σε διάστημα σχεδόν τριών ετών στοιχεία για 10.939 συνολικά περιπτώσεις (βλ. παράρτημα Γ του πορίσματος). Διαπιστώθηκε επίσης ότι τόσο η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. όσο και η ALPHA BANK δεν διερεύνησαν σε καμία χρονική στιγμή τη νομιμότητα των εν λόγω προσβάσεων.

Η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. υποστηρίζει ότι η ICAP απέκτησε δικαίωμα πρόσβασης στα αρχεία της μόνο για λογαριασμό της ALPHA BANK, κάτι το οποίο θεωρεί νόμιμο. Επίσης αναφέρει ότι, ενώ η ίδια δεν μπορεί να ασκήσει έλεγχο στην ICAP με την οποία δεν είχε συμβατική σχέση, έχει αναπτύξει το Σύστημα Εξαιρετικής Χρήσης μέσω του οποίου εξουσιοδοτημένοι προς τούτο χρήστες κάθε τράπεζας μπορούν να ελέγξουν τη χρήση που πραγματοποιούν τα στελέχη της στα οποία έχει χορηγηθεί κωδικός πρόσβασης. Επισημαίνει δε ότι οι προσβάσεις από τους χρήστες της

ICAP κατά το έτος 2013 βρίσκονται μέσα στα πλαίσια της συνήθους και αναμενόμενης χρήσης από την ALPHA BANK και η ΤΕΙΠΕΣΙΑΣ Α.Ε. ήταν αντικειμενικά αδύνατο ακόμα και να υποπτευθεί ενδεχόμενη παρανομία.

Η ΤΕΙΠΕΣΙΑΣ Α.Ε. δεν κατόρθωσε να αποδείξει στην Αρχή ότι διαθέτει τα κατάλληλα μέτρα ασφάλειας με τα οποία μπορεί να διαπιστωθεί μια «μη συνήθης» επεξεργασία των δεδομένων των αρχείων ΣΑΥ/ΣΥΠ και ΣΣΧ., Όφειλε να διερευνήσει τη νομιμότητα του προσβάσεων από την ICAP, ιδίως εφόσον γνώριζε ότι δεν ακολουθείται η συνηθισμένη διαδικασία εκχώρησης κωδικών πρόσβασης σε υπαλλήλους τράπεζας, αλλά και λόγω της εγγενούς επικινδυνότητας που είχε η ανάθεση έργου «εκτελούντος» σε μια επιχείρηση με αντικείμενο την παροχή πληροφοριών πιστοληπτικής ικανότητας, δηλαδή πληροφοριών που μόνον τα τραπεζικά ιδρύματα ήταν σε θέση να έχουν λόγω των σχετικών απαγορεύσεων. Ειδικά δε το γεγονός ότι γινόταν χρήση και του ΣΣΧ, θα έπρεπε να είχε οδηγήσει την ΤΕΙΠΕΣΙΑΣ σε άμεσες ενέργειες περαιτέρω διερεύνησης της νομιμότητα πρόσβασης χρηστών της ICAP, δεδομένου ότι για την πρόσβαση στα δεδομένα αυτά απαιτείται συγκατάθεση του υποκειμένου και ότι η πρόσβαση σε αυτά ήταν κατ'αρχήν απαγορευμένη. Ήταν δε σε γνώση της οι συμβάσεις μεταξύ ALPHA BANK και ICAP και η έλλειψη όρου, ως ευνόητον, για την πρόσβαση των χρηστών της ICAP στα αρχεία της ΤΕΙΠΕΣΙΑΣ στο σύστημα ΣΣΧ. Η μετακύληση της ευθύνης εξ ολοκλήρου στην τράπεζα με τη δημιουργία του Συστήματος Εξαιρετικής Χρήσης για τον έλεγχο της νομιμότητας της πρόσβασης από τους χρήστες της και την εκτελούσα ICAP δεν συνάδει με τις υποχρεώσεις που υπέχει και η ίδια ως υπεύθυνος επεξεργασίας των αρχείων της. Επιπλέον δε εγνώριζε ή τουλάχιστον όφειλε να γνωρίζει από την από 27.12.2010 σύμβαση ότι οι χρήστες της ICAP δεν προσκόμισαν ειδική εντολή της ALPHA BANK ούτε εξουσιοδοτήσεις εκ μέρους των υποκειμένων για τη νόμιμη πρόσβαση και χρήση. Συνεπώς, όφειλε να ελέγχει η ίδια τη χρήση των συγκεκριμένων κωδικών και με τη διαπίστωση των παράνομων προσβάσεων που δημιουργούσαν κίνδυνο για παράνομη διάδοση του περιεχομένου των αρχείων της, να διακόψει τη χρήση (βλ. και υπόμνημα της εταιρείας Γ/ΕΙΣ/6546/30-10-2014).

Με βάση όλα τα παραπάνω, θα πρέπει να επιβληθεί κύρωση στην ΤΕΙΠΕΣΙΑΣ Α.Ε. για παράλειψη λήψης μέτρων κατά τη διάθεση/χορήγηση δεδομένων των αρχείων ΣΑΥ/ΣΥΠ και ιδίως στοιχείων ΣΣΧ στην ICAP (μέσω παροχής πρόσβασης στα αρχεία αυτά), κατά παράβαση των άρθρων 4 παρ. 1 στοιχ. α', 5 παρ. 2 στοιχ. ε', και 10 του ν. 2472/1997.

5. Αναφορικά με το δεύτερο εύρημα του προαναφερθέντος πορίσματος [*Εύρημα 2: Μη διαφοροποίηση της πρόσβασης πληροφοριών ΣΑΥ – ΣΥΠ – ΣΣΧ (Ευθύνη της ΤΕΙΠΕΣΙΑΣ Α.Ε.)*],

διαπιστώνεται ότι στη φόρμα αίτησης νέου κωδικού για πρόσβαση στο σύστημα της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ δεν γίνεται διαφοροποίηση ως προς τις υπηρεσίες πρόσβασης στα στοιχεία ΣΑΥ/ΣΥΠ και ΣΣΧ. Τούτο έχει ως αποτέλεσμα, σε όποιον χρήστη χορηγείται πρόσβαση στα στοιχεία ΣΑΥ/ΣΥΠ, να χορηγείται με το πάτημα ενός πλήκτρου αυτόματα πρόσβαση και στα στοιχεία ΣΣΧ. Η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. μπορεί να διαφοροποιεί την πρόσβαση παρεμβαίνοντας στα δικαιώματα με μη αυτόματο τρόπο, όπως έγινε στην προκειμένη περίπτωση, μετά το αίτημα της ALPHA BANK. Ο ισχυρισμός της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. ότι τα δύο συστήματα ΣΣΧ και ΣΑΥ/ΣΥΠ λειτουργούν για τον ίδιο σκοπό, ήτοι για τον σκοπό της εκτίμησης από τους αποδέκτες της φερεγγυότητας και της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών τους, και αυτό, κατά κανόνα απαιτεί πρόσβαση και στα δύο συστήματα, δεν αναιρεί την υποχρέωση ότι πρέπει να τηρούνται κάθε φορά οι προϋποθέσεις πρόσβασης στα δυο αρχεία, οι οποίες είναι διαφορετικές. Σε κάθε περίπτωση, ο διαχωρισμός είναι δυνατό να γίνει εφόσον ζητηθεί ειδικά, όπως και έγινε στην προκειμένη περίπτωση. Συνέπεια της μη ύπαρξης διαχωρισμένης πρόσβασης στις αιτήσεις δημιουργίας λογαριασμών πρόσβασης ήταν να τεθούν τα σχετικά δεδομένα σε αυξημένο κίνδυνο απαγορευμένης διάδοσης, καθώς αποδείχθηκε ότι η ICAP δεν αναζητούσε στοιχεία μόνο στη μαύρη λίστα, αλλά και στη λευκή και, μάλιστα, συγκέντρωσε περισσότερα από τη λευκή (βλ. στοιχεία προσβάσεων που εστάλησαν από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.). Από τη στιγμή που η ICAP είχε αποδεδειγμένη πρόσβαση σε αυτά σε τακτική βάση, δε χωρεί αμφιβολία ότι τα χρησιμοποιούσε ή ότι τουλάχιστον μπορούσε ευχερέστατα να τα χρησιμοποιήσει για άλλους σκοπούς (π.χ. προφορική ενημέρωση δικών της πελατών ή επαλήθευση πληροφοριών – ταυτοποίηση υποκειμένων). Συνεπώς, προς αποφυγή μελλοντικών αντίστοιχων κινδύνων και λαμβάνοντας υπόψη τη συνήθη τραπεζική πρακτική που οι υπάλληλοι τραπεζών επιζητούν κατά κανόνα πρόσβαση τόσο στα δεδομένα ΣΑΥ/ΣΥΠ, όσο και στα ΣΣΧ, θα πρέπει να επιβληθεί στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. η υποχρέωση λήψης των απαραίτητων μέτρων για περαιτέρω διαφοροποίηση των δικαιωμάτων πρόσβασης των χρηστών στις αιτήσεις χορήγησης λογαριασμών πρόσβασης, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 2472/1997 σε συνδυασμό με άρθρα 4 και 5 του ν. 2472/1997 και με τις Αποφάσεις 24/2004 και 25/2004 της Αρχής.

Η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τη βαρύτητα των παραβάσεων των άρθρων 4, 5 και 10 του ν. 2472/1997 που αποδείχθηκαν, όπως αυτή εκτέθηκε αναλυτικά ανωτέρω, κρίνει ότι πρέπει να επιβληθούν στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε., ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για κάθε μία από τις παραβάσεις αυτές, οι προβλεπόμενες στο άρθρο 21 παρ. 1 εδαφ. α' και β' του ν. 2472/1997 κυρώσεις που αναφέρονται στο διατακτικό και οι οποίες τυγχάνουν ανάλογες με τη βαρύτητα των παραβάσεων.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή, επιβάλλει στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.

- 1.** Πρόστιμο ύψους 30.000 (τριάντα χιλιάδων) για παράλειψη λήψης μέτρων κατά τη διάθεση/χορήγηση δεδομένων των αρχείων ΣΑΥ/ΣΥΠΙ και ΣΣΧ στην ICAP (μέσω παροχής πρόσβασης στα αρχεία αυτά)
- 2.** Προειδοποίηση να τροποποιήσει τα δικαιώματα πρόσβασης στα αρχεία ΣΑΥ/ΣΥΠΙ και ΣΣΧ εντός τριμήνου από τη λήψη της παρούσας σύμφωνα με τον τρόπο που περιγράφεται στο σκεπτικό της.

Ο Πρόεδρος

Πέτρος Χριστόφορος

Η Γραμματέας

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου